

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СРПСКО ХЕМИЈСКО ДРУШТВО

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ
АПРИЛ, 2007.ГОДИНЕ
ТЕСТ ЗА VII РАЗРЕД

Шифра ученика

Пажљиво прочитај текстове задатака. У прилогу се налази чиста хартија за њихову израду. Поред сваког решавања упиши редни број задатка, а резултате обавезно упиши на места која су за то предвиђена у тексту.

Време израде теста је 120 минута.

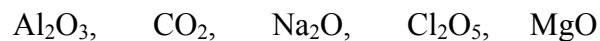
Желимо ти успех у раду!

1. Колико грама шећера се налази у 100 g раствора на 25°C, ако се на тој температури у 16,5 g растварача раствара 7,5 g шећер?

2. Одговори са ДА или НЕ.

а) Број електрона у атому је једнак броју нуклеона.	ДА	НЕ
б) Маса протона је једнака маси електрона.	ДА	НЕ
в) Маса водениковог атома је једнака маси протона.	ДА	НЕ
г) Атоми елемената се међусобно разликују по броју протона.	ДА	НЕ
д) Атомски број је једнак збиру броја протона и неутрона.	ДА	НЕ

3. Дате формуле поређај у низ према порасту валенце првог елемента.

4. Дате су следеће супстанце: А – вода, Б – шећер, В – уље и Г – со. У таблицу упиши ознаке парова супстанци који могу да праве наведене врсте смеша.

хомогена смеша	хетерогена смеша

5. Колико cm^3 воде треба да испари из 30 g 20%-ног раствора натријум-хлорида да би се добио 30%-ни раствор?

6. Напиши формуле једињења цинка, живе, водоника и гвожђа са двовалентним сумпором.

7. Четири атома различитих елемената имају збир атомских бројева 30. Број неутрона у сваком атому је за један већи од броја протона. По два елемента су из исте групе. Ове групе су суседне у Периодном систему елемената. Напиши ознаке тих елемената користећи атомске и масене бројеве и слово Е уместо симбола елемента.

8. Растворљивост неке супстанце у води на 25°C је 25g. Заокружи слово/слова испред података који се односе на засићен раствор ове супстанце на 25°C .

- а) 0,25 g супстанце у 25 g раствора
- б) 2,5 g супстанце у 10 g раствора
- в) 5 g супстанце у 25 g раствора
- г) 25 g супстанце у 250 g раствора
- д) 0,5 g супстанце у 50 g раствора

9. Израчунај релативну молекулску масу једињења које се састоји од:

- једног атома чија маса је два пута већа од масе атома угљениковог изотопа C-12,
- једног атома угљениковог изотопа C-12 и
- три атома елемента чија је маса 16 пута већа од масе $1/12$ атома угљениковог изотопа C-12.

10. На располагању су 1 јон магнезијума, 2 јона натријума, 3 атома водоника, 4 јона хлора и 5 атома хлора. Напиши формуле супстанци које могу да настану комбиновањем ових честица тако да се све употребе. Напиши све могуће комбинације.

11. Заокружи слово/слова испред тачних тврдњи.

- а) У процесу фотосинтезе биљке разлажу воду дајући кисеоник.
- б) Дестилованој води укус и мирис дају растворени гасови.
- в) Вода је сложена чиста супстанца.
- г) Вода чини преко 90% човековог организма.
- д) Дестилацијом меке воде добија се тврда вода.

12. Са којим елементима из колоне **Б** елементи из колоне **А** граде поларне ковалентне везе? На линијама упиши бројеве којима су означени одговарајући елементи из колоне **Б**.

А	Б
$_{11}\text{E}$	1. $_{17}\text{E}$
$_{17}\text{E}$	2. $_{1}\text{E}$
$_{1}\text{E}$	3. $_{11}\text{E}$
$_{8}\text{E}$	4. $_{8}\text{E}$
	5. $_{12}\text{E}$

13. Заокружи слово/слова испред тачних тврдњи.

- а) Одвајање састојака смеше цеђењем могуће је због различите растворљивости супстанци.
- б) Поступци раздвајања састојака смеше заснивају се на различитим хемијским особинама супстанци.
- в) Дестилацијом се из смеше добијају најједноставније чисте супстанце.
- г) Заслађивањем дестиловане воде добија се сложена чиста супстанца.
- д) Састојци течне хомогене смеше не могу се одвојити декантовањем.

14. Направљене су две смеше од по три чврсте, беле супстанце. Супстанце обе смеше су обележене словима А, Б и В. Обе смеше помешане су са водом и процеђене. Код прве смеше у талогу остају супстанце А и Б, а код друге смеше у филтрату је супстанца Б. Која би од супстанци, обележених истим словом, могла бити и иста супстанца? Наведи физичке особине те супстанце.

15. Смешу која се састоји од плавог камена, сумпора, гвожђа и натријум-хлорида треба раздвојити на састојке. Одредите редослед поступка раздвајања, уписујући бројеве од један до пет испред наведених операција.

- _____ помешати са водом
- _____ процедити
- _____ применити магнет
- _____ дестиловати
- _____ извести кристализацију

Аутори теста: Биљана Томашевић, Рада Баошић, Вера Муждека

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ - 2007. година**Решења теста за VII разред**

Ознака **1x број** поена значи да се поени не деле. Тражи се комплетно урађен задатак.

		поени
1.	31,25 g;	1x4=4
2.	а) НЕ; б) НЕ; в) ДА; г) ДА; д) НЕ;	5x1=5
3.	Na ₂ O, MgO, Al ₂ O ₃ , CO ₂ , Cl ₂ O ₅ ;	1x4=4
4.	хомогене: А и Б; А и Г; хетерогене: А и Б; А и В; А и Г; Б и В; Б и Г; В и Г;	8x1=8
5.	6 g NaCl; 10 g; 10 cm ³ ;	2+2+2=6
6.	ZnS; Hg ₂ S; HgS; H ₂ S; FeS; Fe ₂ S ₃ ;	6x0,5=3
7.	${}^7_3\text{E}$; ${}^9_4\text{E}$; ${}^{23}_{11}\text{E}$; ${}^{25}_{12}\text{E}$;	1x7=7
8.	в); (заокружен(и) нетачан(ни) одговор(и) уз тачан одговор – 0 поена)	1x2=2
9.	M _r =84;	1x5=5
10.	MgCl ₂ , 2NaCl, 3HCl, Cl ₂ ; MgCl ₂ , 2NaCl, H ₂ , HCl, 2Cl ₂ ;	3+3=6
11.	а); в); (заокружен(и) нетачан(ни) одговор(и) уз тачан/тачне одговор/е– 0 поена)	2x1,5=3
12.	-; 2,4; 1,4; 1,2;	1+6x0,5=4
13.	а); д); (заокружен(и) нетачан(ни) одговор(и) уз тачан/тачне одговор/е– 0 поена)	2x1,5=3
14.	Супстанца А; чврста, бела, нерастворна у води.	2+3x1=5
15.	2, 3, 1, 5, 4;	1x5=5
УКУПНО		70

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ
АПРИЛ, 2007. ГОДИНЕ
ПРАКТИЧНА ВЕЖБА ЗА VII РАЗРЕД

Шифра ученика

Дате су супстанце **А, Б, В, Г** и **Д**. Резултате испитивања супстанци упиши у табелу 1.

Табела 1.

	А	Б	В	Г	Д
ф и з и ч к е о с о б и н е					
растворљивост у поларном растварачу					
растворљивост у неполарном растварачу					

На основу добијених резултата, у табелу 2 упиши све парове супстанци који са водом граде наведени тип смеше.

Табела 2.

Тип смеше	Парови супстанци
Хомогена смеша	
Хетерогена смеша	

Из табеле 2 изабери смешу чији се састојци могу одвојити цеђењем. Припреми ту смешу и процеди.

Коју смешу си припремио/ла?

Која супстанца је у талогу?

Опиши талог.

Која супстанца је у раствору?

Опиши раствор.

Техника рада:

Укупно поена:

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ
АПРИЛ, 2007.ГОДИНЕ
ПРАКТИЧНА ВЕЖБА ЗА VII РАЗРЕД

УПУТСТВО ЗА ЖИРИ

Напомена: Ученик сам треба да закључи да као поларни растварач користи дестиловану воду.

Дате су супстанце **А, Б, В, Г** и **Д**. Резултате испитивања супстанци упиши у табелу 1.

Табела 1.

	А	Б	В	Г	Д	
ф и з и ч к е о с о б и н е	чврста, жута	чврста, црна	чврста, бела	чврста, бела	чврста, наранџаста	<u>10x0,5=5</u>
растворљивост у поларном растварачу	-	-	+	+	+	<u>5x0,5=2,5</u>
растворљивост у неполарном растварачу	+	-	-	-	-	<u>5x0,5=2,5</u>

На основу добијених резултата, у табелу 2 упиши све парове супстанци који са водом граде наведени тип смеше.

Табела 2.

Тип смеше	Парови супстанци	
Хомогена смеша	ВГ, ВД, ГД	<u>3x1=3</u>
Хетерогена смеша	АБ, АВ, АГ, АД, БВ, БГ, БД	<u>7x1=7</u>

Из табеле 2 изабери смешу чији се састојци могу одвојити цеђењем. Припреми ту смешу и процеди.

Коју смешу си припремио/ла?	<u>једна од АВ, АГ, АД, БВ, БГ, БД</u>	<u>2</u>
Која супстанца је у талогу?	<u>А или Б</u>	<u>1,5</u>
Опиши талог.	<u>А – жут; Б -црн</u>	<u>1,5</u>
Која супстанца је у раствору?	<u>В или Г или Д</u>	<u>1,5</u>
Опиши раствор.	<u>В – безбојан; Г –безбојан; Д- наранџаст</u>	<u>1,5</u>

28

Техника рада: 2

Укупно поена: 30

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ
АПРИЛ, 2007.ГОДИНЕ
ПРАКТИЧНА ВЕЖБА ЗА VII РАЗРЕД
УПУТСТВО ЗА ЖИРИ

Потребно је:

Супстанце

- сумпор
- активни угаљ
- натријум-карбонат
- кристал шећер
- калијум-дихромат
- угљентетрахлорид
- дестилована вода

Прибор

- сталак за епрувете
- епрувете
- кашичице
- крпе
- бочице са налепницама
- статив
- клема и прстен за левак
- левак
- филтер папир
- стаклени штапићи
- маказе
- шприц боца за дестиловану воду

На сваком радном месту се налази:

- 6 обележених бочица

А - сумпор

Б - активни угаљ

В - чврст натријум-карбонат

Г - кристал шећер

Д - чврст калијум-дихромат

НЕПОЛАРНИ РАСТВАРАЧ - угљентетрахлорид

- шприц боца са дестилованом водом
- сталак са епруветама
- пар кашичица
- крпа
- статив
- клема и прстен за левак
- левак
- филтер папир
- стаклени штапић
- маказе

Праћење и оцењивање технике рада

За сваки од правилно изведених следећих елемената ученик добија по 0,5 поена.

- одговарајуће количине супстанци и воде
- припрема апаратуре за цеђење
- поступак цеђења (сливање низ штапић)
- уредно радно место по завршетку рада